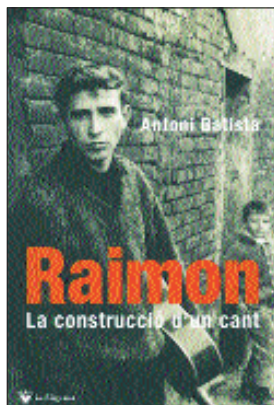

Raimon

Antoni Batista, **Raimon. La construcció d'un cant**, La Magrana, Barcelona 2005.

El periodista i músic Antoni Batista, conegut pels seus llibres sobre el conflicte del País Basc, ha escrit un estudi seriós, rigorós i exhaustiu sobre la vida i l'obra d'un dels nostres artistes més admirats i compromesos: Raimon.

El llibre es compon de tres parts. La primera («Itinerari personal») exposa la vida de Raimon, òbviament lligada a la construcció de les seves cançons. Per tant, s'hi analitza el contingut de les lletres en relació als diversos contextos vitals del cantant.

La segona part del llibre («Opera magna») analitza amb profunditat científica les músiques creades per Raimon en relació a l'estructura poètica, i descriu les constants musicals del «cant cridat» de Raimon, que no és simplement potència de veu desfermada sinó que és un acte meditatiu i reflexiu que ha anat evolucionant al llarg del temps, alhora que analitza les influències diverses que planen sobre la seva obra (Espriu, March, Timoneda...).

La tercera part («Epíleg») in-

clou quatre annexos: una cronologia de la vida de Raimon; una relació de llibres i textos publicats al voltant de la seva figura i les seves cançons; la discografia completa; i, per últim, un apartat de documents, d'utilitat per a il·lustrar gràficament les vicissituds de la carrera de Raimon durant l'època franquista, que ja se'ns han explicat a bastament en els apartats anteriors, i també per a trobar-hi referències d'alguns recitals significatius.

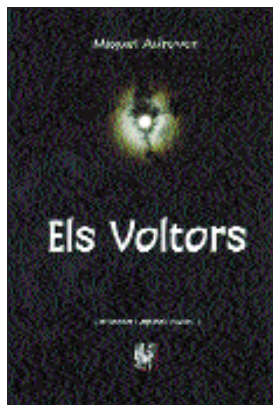
Al llarg del llibre, Batista descriu la importància de l'art de Raimon, que el diferencia i el distingeix d'altres autors. Explica la seva valentia de compondre cançons en temps difícils, unint llengua catalana amb continguts socials; l'originalitat d'haver obert camins dins la Nova Cançó, d'haver creat expressions que s'han integrat en el dir popular (com ara «maltractada llengua»), o d'haver estat el creador del mot «recital» per a definir un espectacle musical; i sobretot, la coherència de no haver claudicat en l'ús de la llengua per a expressar-se com a artista i haver defugit la instrumentalització política a què el volgueren sotmetre en algun moment de la seva vida.

Raimon, doncs, apareix explicat per Batista des dels seus múltiples vessants: el compromís cívic i social, la coherència al llarg dels anys, la intel·lectualitat com a cantant d'idees i la innovació contínua com a músic.

Amb aquest llibre, Antoni Batista descriu amb rigor científic i metodologia els tres eixos de què es nodreix l'art de Raimon: poesia, música i cant, eines d'artista que serveixen perquè s'expressi l'home reflexiu, sensible, intel·ligent i irònic. En conclusió, aquest és un treball honest i complet que ajuda a copsar la gran dimensió artística i humana del cantant de Xàtiva. ◆

ANNA PORQUET I BOTEY

Els voltors

Miquel Adrover, **Els voltors**, Ed. Roig i Montserrat, Campos 2004

Toca parlar d'una novel·la sobre el «tot Mallorca» a partir d'uns escenaris irreals però perfectament identificables i amb una lloable voluntat de realisme.

La tècnica de l'escriptor ens porta a plantejar-nos la pregunta clàssica de si la semblança amb la realitat és pura coincidència o no. Adrover, picant l'ullet al lector, s'ocupa hàbilment de barrejar realitat i ficció en disfressar els seus personatges i els propis drames interiors, els quals tradueix en pseudònims que els seus veïns immediats, els autòctons insulars com ell mateix, de ben segur poden desxifrar.

A part de la peripècia argumental, probablement força autobiogràfica, que en alguns moments pateix d'un cert excés de retòrica verbal, voldríem remarcar

l'enorme cabal lexical que aboca l'escriptor al text. És el punt principal que des d'aquestes pàgines interessa més de remarcar. Expressions com *desengalavenar-se*, *fer justipiris*, *xorbelles* o *la mitja...* m'han enviat al diccionari amb fortuna diversa i m'han menat a fer-me la pregunta metodològica, inevitable, que ben segur sovint preocupa el creador: fins a quin punt l'autor d'una obra literària ha d'aportar modismes, girs, maneres de dir excessivament «locals» al seu escrit? No hauria estat millor recórrer a una llengua estàndard per tal d'evitar l'acusació d'excessiu «localisme»? Drama encara avui irresolt i motiu de disquisicions entre bestiar de ploma. Amb *Els Voltors* l'Adrover ens el planta als nassos. Amb tot, diria que la recuperació dels mots que encara perviuen en un indret determinat és un luxe que no ens podem permetre de malbaratar. Mal que ens arribin d'unes illes retirades mar enllà. I permeteu-me una nota més, al marge: que se n'abstinguin, de la lectura, aquells a qui afectin les situacions explícitament pujades de to, perquè n'hi ha unes quantes i no sé si, algunes, són prou justificades (una mica per allò de la retòrica suara invocada). Sigui com sigui, voluntat de realisme?, uns mots més necessaris que altres? Un altre debat. Sempre és bo que un escriptor sigui capaç de provocar-lo des de les ratlles que adreça al lector. ◆

VÍCTOR PALLÀS

L'occitan escrich

Jacme Taupiac (vegeu entrevista dins LLENGUA NACIONAL, núm. 54, pp. 37-40)

Preu de venda al públic: 14 euros (+ 3,90 euros d'enviament)

Podeu adquirir-lo a qualsevol d'aquestes dues adreces:

- Jacme Taupiac — La Piboleta — 1263 Camin de la Vinha Escòla — F 8200 Montalban — Occitània (s'accepten xecs dels bancs espanyols)
- IDECO — Plana Sant Martin — Bòstia postala 6 — F 81700 Puèglaurenc — Adreça electrònica: <ideco@ideco-dif.com>